

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dönem IV

**Çocukluk çağında sık görülen
gastrointestinal sistem
hastalıkları**

Prof. Dr. Yeşim Öztürk

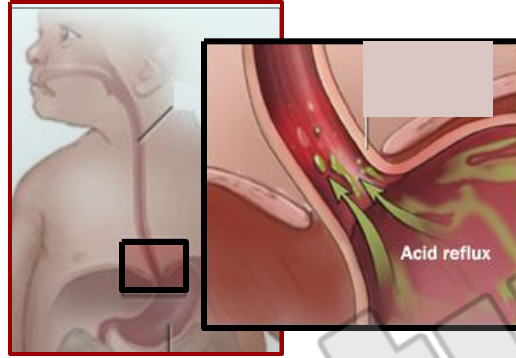
DEÜTF Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve
Beslenme BD

Mayıs 2020

- Gastroözofajial reflü hastalığı (GERD)
- Yabancı cisim
- Kostik madde içimi
- Hipertrofik pilor stenozu
- Meckel divertikülü
- Konjenital aganglionik megakolon (Hirschsprung hastalığı)
- Fonksiyonel konstipasyon
- Peptik ülser hastalığı
- İnflamatuvar bağırsak hastalıkları
- Besin allerjileri
- Malabsorpsiyon sendromları
- Gastroenteritler
- Kronik karın ağrısı

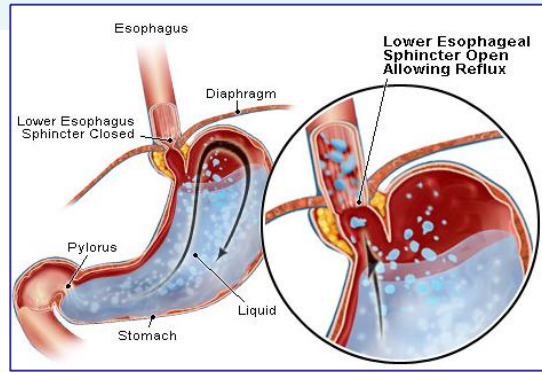

Çocukluk Çağında Gastroözofageal Reflü Hastalığı

Gastroözofageal reflü (GÖR/GER)

- Mide içeriğinin regürjitasyon ve kusma olsun olmasın özefagusa geçişi
- Sağlıklı bebeklerde, çocuklarda ve erişkinlerde gün boyunca, özellikle yemeklerden sonra, her bireyde farklı süre ve şiddette görülen **fizyolojik** bir durum
  - Genellikle **<3 dakika**
  - **Reflünün içeriği**; yenmiş gıda-içecek; tükürük; gastrik, pankreatik ve biliyer salgılar
  - Reflü ataklarının büyük çoğunluğu **distal özefagusta sınırlı ve semptomu yoktur**

Tanımlar

- Regurjitasyon** : Mide içeriğinin orofarinkse kadar ulaşması
- Kusma** : Mide içeriğinin ağızdan fıskırmasını sağlayan eş güdümlü otonomik ve motor hareket
- Ruminasyon** : yeni yutulmuş yiyeceğin efor sarf etmeden ağza gelmesi, regürjite olması, tekrar çiğnenip yutulması
- Reflü hipersensitivitesi** : Endoskopik ya da reflü monitörizasyonu ile reflü kanıtı olmayan ancak reflü ile hissedilen özofageal semptom (göğüs ağrısı, retrosternal yanma)
- Fonksiyonel göğüs yanması:** Endoskopik ya da reflü monitörizasyonu ile reflü kanıtı olmayan, reflü de hissedilmeden olan özofageal semptomlar
- Non-eroziv reflü hastalığı** : Endoskopisinde reflü kanıtı olmayan özofageal semptomları olan hastalarda semptomla tetiklenen ya da tetiklenmeyen anormal asit yükü varlığı

Gastroözofageal reflü hastalığı (GÖRH/GERD)

GÖR'nün günlük hayatı etkileyen semptom/bulgulara,
komplikasyonlara yol açması

- İnatçı (refractory) GERD: 8 haftalık uygun tedaviye cevapsız GÖRH

Sağlıklı bebeklerde kusma yakınması

Gastroözofageal Reflü Patogenezi

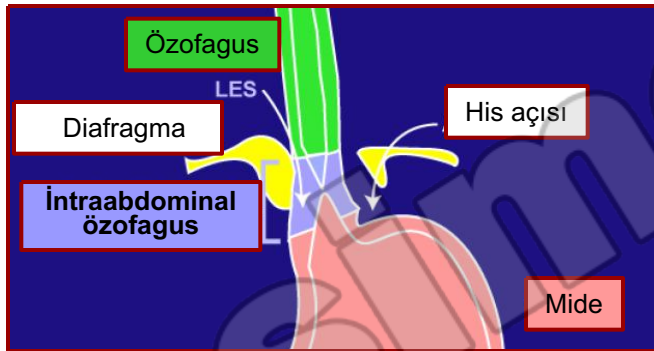
Gastrik distansiyon (gastrik mekanoreseptörler-kardia'da)

LES'in SSS tarafından vagüs aracılı anormal nöral kontrolü

Defektif LES motilitesi
Artmış TLESRs
Düşük bazal LES tonusu

GÖR'de artış

Gastrik asit

Hiatal herni, His açısı kaybı

Gecikmiş (asit) klirensi

Gecikmiş volüm klirensi (motilite)

pH nötralizasyonunda bozulma (tükrük, özef. salgısı)

Zayıf mukozal direnç

Artmış karın içi basınç

Genetik faktörler

Postür, f. aktivite, uyku durumu, beslenme, ilaçlar

Çevresel faktörler

AÖS'e etkili hormon ve nörotransmitterler

Bombesin

Kalsitonin gen ilişkili peptit

Kolesistokinin

Dopamin

Galanin

Gastrik inhibitör polipeptit

Gastrin

Glukagon

Histamin

Motilin

Kasılma

Gevşeme

Bifazik

Gevşeme (D₂)

Kasılma (D₁)

Kasılma

Gevşeme

Kasılma

Gevşeme

Kasılma

Kasılma

Nörotensin

Nitrik oksit

Pankreatik polipeptit

PGF₂α

PGE_{1,2}

Progesteron

Sekretin

Seratonin

Somatostatin

Substans P

VIP

Kasılma

Gevşeme

Kasılma

Kasılma

Gevşeme

Gevşeme

Gevşeme

Kasılma

Kasılma

Kasılma

Gevşeme

GÖRH'dan şüphelenilen çocuklarda tanısal yaklaşım

- Hikaye ve fizik inceleme
- Özofageal pH monitörizasyonu
- Multipl intraluminal impedans (MII) ve pH monitörizasyonu
- Motilite çalışmaları
- Endoskopi ve biyopsi
- Baryumlu kontrast radyografi
- Nükleer sintigrafi
- Özofagus ve mide endoskopisi
- Kulak, akciğer ve özofageal sıvıların incelenmesi

Hikaye ve fizik inceleme

- ✓ Süt ve oyun çocuklarında GÖRH tanısı koyduracak semptom yoktur.
- ✓ Semptomları tipikse **büyük çocuklarda** ya da **adölesanlarda hikaye ve fizik inceleme** GÖRH tanısı için **yeterlidir**.

GER ile birlikte görülebilen semptom ve bulgular

Semptom

Genel

- Huzursuzluk, rahatsızlık
- Büyüme geriliği
- Yeme reddi
- Distonik boyun postürü (Sandifer Sendromu)

Gastrointestinal

- Tekrarlayan regürjitasyon ± kusma (büyük çocukta)
- Yanma/göğüs ağrısı
- Epigastrik ağrı
- Hematemez
- Disfaji/odinofaji

Hava yolu

- Hışıltı (wheezing)
- Stridor
- Öksürük
- Horlama

Bulgu

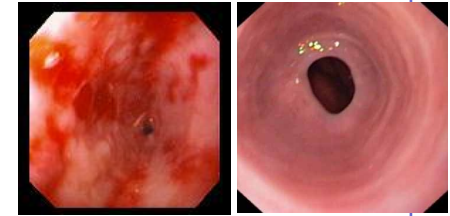
Genel

- Dental erozyon
- Anemi

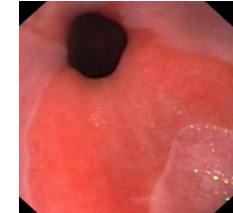
Gastrointestinal

- Özefajit
- Özefageal striktür
- Barret özefagus

Hava yolu

- Apne atkları
- Astma
- Tekrarlayan pnömoni-aspirasyonla birlikte
- Tekrarlayan otitis media

GERD dışı hastalıkları düşündüren semptom ve bulgular (kırmızı bayraklar)

Semptom ve bulgular	Açıklama
Genel	
Kilo kaybı	Sistemik enfeksiyon dahil çeşitli hastalıkları düşündürür.
Letarji	
Ateş	
Aşırı huzursuzluk	
Dizüri	İdrar yolu enfeksiyonunu düşündürmeli
Kusma/regürjitasyonun 6 aylıktan başlaması veya 12-18 aylıktan sonra artması ya da kalıcı hale gelmesi	GÖRH dışında hastalıklar düşünülmeli, örnek: üre siklus enzim defektleri
Nörolojik	
Kabarık fontanel/hızlı artan baş çevresi Nöbetler Makro/mikrosefali	Kafa içi basıncı arttıran nedenler düşünülmeli: Menejit, beyin tümörü, hidrosefali
Gastrointestinal	
İnatçı fışkırır tarzda kusma	Hipertrofik pilor stenozu (> 2 aylıktan büyük bebek)
Gece kusmaları	Kafa içi basınç artışı olabilir
Safralı kusma	İntestinal obstrüksiyon: Hirschsprung hastalığı, intestinal atrezi veya mid-gut volvulus veya invajinasyon
Hematemez	GÖRH ile ilişkili asit-peptik hastalık, Mallory-Weiss yırtığı, reflü özofajiti
Kronik ishal	Besin proteininin uyardığı gastroenteropati, çölyak hast..
Rektal kanama	Bakteriyel gastroenterit, IBH, cerrahi nedenler, Besin proteininin uyardığı gastroenteropati, proktokolit
Karın şişliği	Obstrüksiyon, dismotilite, anatomik anormallikler, malabsorpsiyon

GÖRH riski yüksek hastalıklar

- Nörolojik hastalıklar
- Obesite
- Opere edilmiş özofageal atrezi
- Konjenital özofageal hastalıklar
- Kistik fibrozis
- Hiatal herni
- Opere edilmiş akalazia
- Akciğer nakilleri
- Ailesinde GÖRH, Barrett özofagus, özofagus adenokarsinomu
- Prematürite ??, Bronkopulmoner displazi ??

Kusması olan çocukta araştırılması gereken uyarıcı semptomlar

- Safralı kusma
- Gastrointestinal kanama
Hematemez veya hematokezia
- İnatçı fişkırr tarzda kusma
- Kusmaların hayatın 6. ayından sonra başlaması
- Büyüme geriliği
- İshal, kabızlık
- Karında hassasiyet ya da distansiyon
- Ateş
- Hepatosplenomegali
- Bombe fontanel, makro/mikrosefali, nöbetler
- Bilinen ya da şüphelenilen genetik/metabolik hastalıklar

GÖRH'nin ayırıcı tanısı

Gastrointestinal obstrüksiyon Pilor stenozu Volvulusla birlikte malrotasyon İnvajinasyon Hirschsprung hastalığı Antral/duodenal web Yabancı cisim İnkarsere herni Superior mezenterik arter sendromu	Diğer GİS bozuklukları Akalazya Gastroparezi Gastroenterit Peptik ülser Eozinofilik özofajir Besin alerjisi/intoleransı İnflamatuvar bağırsak hastalığı Pankreatit Apandisit
Nörolojik Hidrocefali Subdural hematom İntrakranial kanama İntrakranial kitle	Enfeksiyonlar Sepsis/menenjit İdrar yolu enfeksiyonu Üst/alt solunum yolu enfeksiyonları Otitis media Hepatit
Metabolik/endokrin Galaktozemi Hereditör fruktoz intoleransı Üre siklus defektleri Amino ve organik asidemiler Yağ asit oksidasyon defektleri Metabolik asidoz Konjenital adrenal hiperplazi/adrenal kriz	Diğerleri Uydurulmuş hastalık İstismar/red Kendini kusturma Siklik kusma sendromu Ruminasyon sendromu
Toksik Kurşun zehirlenmesi Diğer toksinler	Renal Obstrüktif üropati Renal yetmezliği
Kardiak Kalp yetmezliği Vasküler halka Otonomik disfonksiyon	

GÖRH'dan Şüphelenilen Çocuklarda Tanısal Yaklaşım

- Hikaye ve fizik inceleme
- **Özofagial pH monitörizasyonu**
- Multipl intraluminal impedans (MII) ve pH monitörizasyonu
- Motilite çalışmaları
- Endoskopi ve biyopsi
- Baryumlu kontrast radyografi
- Nükleer sintigrafi
- Özofagus ve mide endoskopisi
- Kulak, akciğer ve özofageal sıvıların incelenmesi
- Ampirik asit baskılayıcı tedavi ile tanıya ulaşmak

Özofageal pH Monitörizasyonu

Avantajları

- Reflü epizotlarını saptama
- Asit reflü ile semptom ilişkisini gösterme
- Özofagial klirens mekanizmalarının etkinliğini gösterme
- Cevapsız hastalarda H2RA veya PPI'ın yeterliliğini araştırma

Sınırlayıcı yönleri

- Nonasidik reflüyü saptayamama
- “Normal” sınırlardaki GÖR ile birlikte olan GÖR komplikasyonlarını saptayamama
- Diğer tekniklerle kombine edilmeden GÖR-apne birlikteliğinin saptanmasında kullanışlı değil

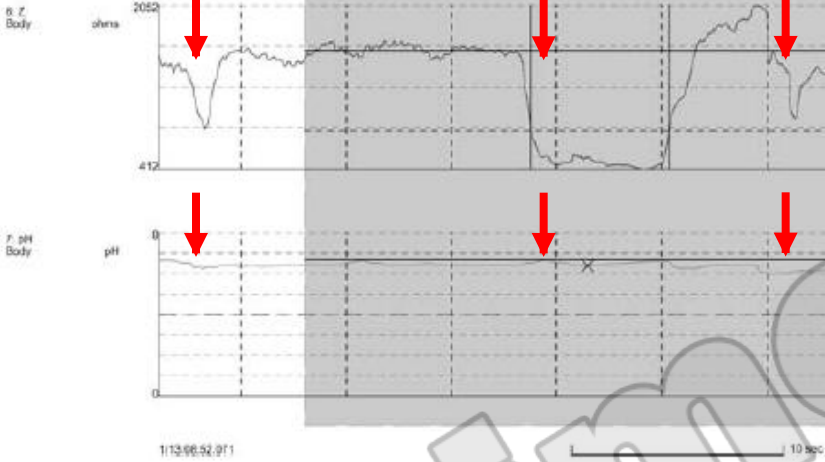
Multipl intraluminal İmpedans/pH monitörizasyonu kombinasyonu (pH/MII)

Avantajları

- Gaz, zayıf asit ve alkalin reflüyü saptar
- Tedavi alan hastalarda tanı üstünlüğü (pH monitörizasyonuna göre)

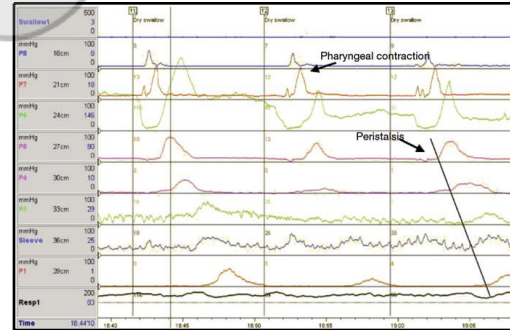
Sınırlayıcı yönleri

- Pahalı! (pH monit. göre 2-3 kat)
- Zaman alıcı
- Normal data yok

Motilite alışmaları

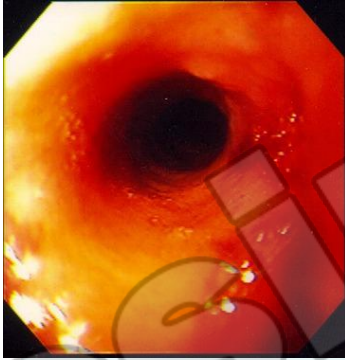
- GÖRH'nı taklit eden akalazia ya da özofagusun diğer motor bozukluklarının tanısının kesinleştirilmesinde kullanılır
- GÖRH tanısında rutinde kullanılmaz

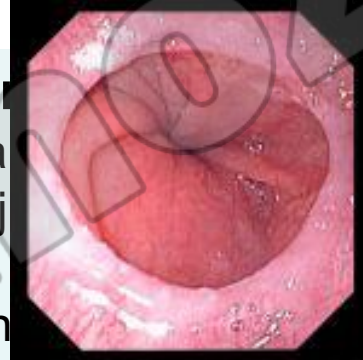
Endoskopi ve biyopsi

Avantajları

- Özofagus epitelinin görülmesi ve örneklenmesi
- Özofajit ve diğer komplikasyonların saptanabilmesi
- Reflü ve nonreflü özefajitin ayırt edilmesi

olmaması

Üst Gastrointestinal Sistem Radyolojisi

Avantajı

Anatomik anormallikleri göstermek için kullanışlı

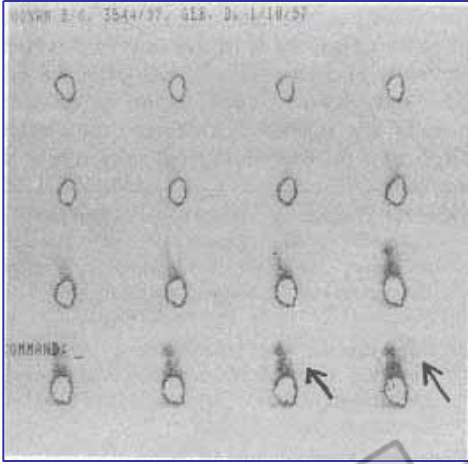
Sınırlayıcı yönü

Fizyolojik ve fizyolojik olmayan reflü ataklarını ayırt etmez

Nükleer Sintigrafi

Avantajları

- Özofagus, mide, akciğerler değerlendirme
- Aspirasyon kanıtlarını saptama
- Non-asidik reflüyü de gösterme
- Gastrik boşalma hakkında bilgi verme

Sınırlayıcı yönleri

- Yaşa özel normal veriler yok
- Negatif sonuç, sık olmayan reflüyü ekarte etmez

GÖRH tanısında kullanılmaz

Özofagus ve mide ultrasonografisi

- GÖRH tanısında rutinde kullanılan bir test değildir
- Distal özofagusta sıvı hareketleri, nonasidik reflü, diaframın konumu, His açısı, hiatal herni varlığı değerlendirilir
- İntraluminal USG

KBB muayenesi

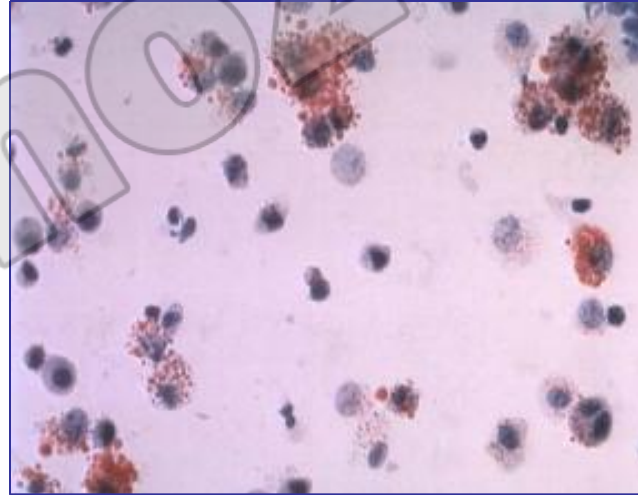
- Posterior laringeal ödem
- Posterior laringeal hiperemi
- Dil tabanında beyaz tabaka
- İnatçı hipervisköz sekresyon
- Vokal kordların 1/3 posteriorunda organik lezyonlar
- İnteraritenoidal bölgede organik lezyonlar
- Rinofarinksin posterior duvarında inflamasyon ve hipertrofi

Laringotrakeobronkoscopi

Bronkoalveolar lavaj

- lipit yüklü makrofajlar

GÖR/GÖRH tedavisi

Yaşam biçimi değişikliği (GÖR/GÖRH)

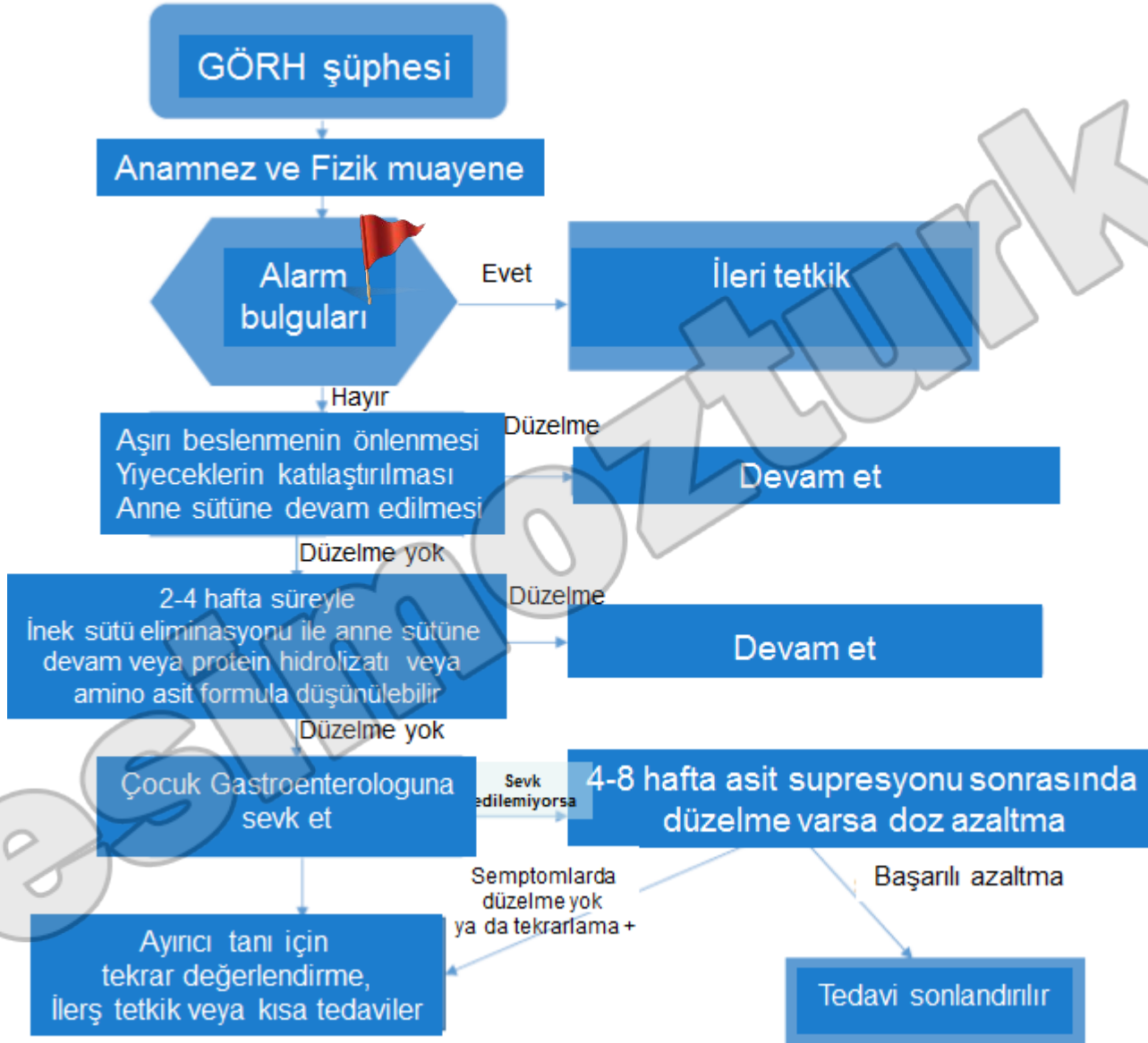
- Besinlerde değişiklikler
- Yeme davranışı değişiklikleri
- Pozisyon önerileri

Medikal tedavi (GÖRH)

Cerrahi tedavi (GÖRH)

İlk 1 yaşta GÖRH yaklaşımı

Tekrarlayan kusması dışında sorunsuz bebeklerde;

- Besinlerde ve besleme tarzı ile ilgili değişiklik önerileri

Tekrarlayan kusması dışında sorunsuz bebeklerde;

Besin içeriği ve besleme tarzı ile ilgili öneriler:

- Az hacimde ancak daha sık besleme
- Aşırı beslemenin önlenmesi
- Aldığı formulanın katılaştırılması
- Pasif sigara içiminin engellenmesi
- Özel formülalar (ileri hidrolize protein bazlı ya da amino asit bazlı)
- İnek sütü alerjisi.....

Tekrarlayan kusması dışında sorunsuz bebeklerde;

Pozisyon önerileri

Uykuda özel pozisyon verme önerilmiyor
Uyanıkken...

Giyisiler

Tekrarlayan kusma ile büyüme geriliği ve/veya solunum yolu semptomları olan bebeklerde:

- İleri tetkik, konsültasyonlar
- Beslenme-pozisyon önerileri
- Medikal tedavi

Tetkik:

- Tam kan sayımı
- BFT,KcFT, İT, idrar ketonu, idrarda RM
- Metabolik hastalık taraması,
- Besin alerjileri taraması
- ÖMD, pH monit. endoskopi, biopsi

Reflü semptomları ve retrosternal yanması olan büyük çocuk ve adölesanda;

✓ Yaşam tarzı değişikliği

(sigara, alkol kullanılmaması, kilo kontrolü)

✓ Beslenme-pozisyon önerileri

✓ Medikal tedavi 2-4 hafta

Düzelirse izlem

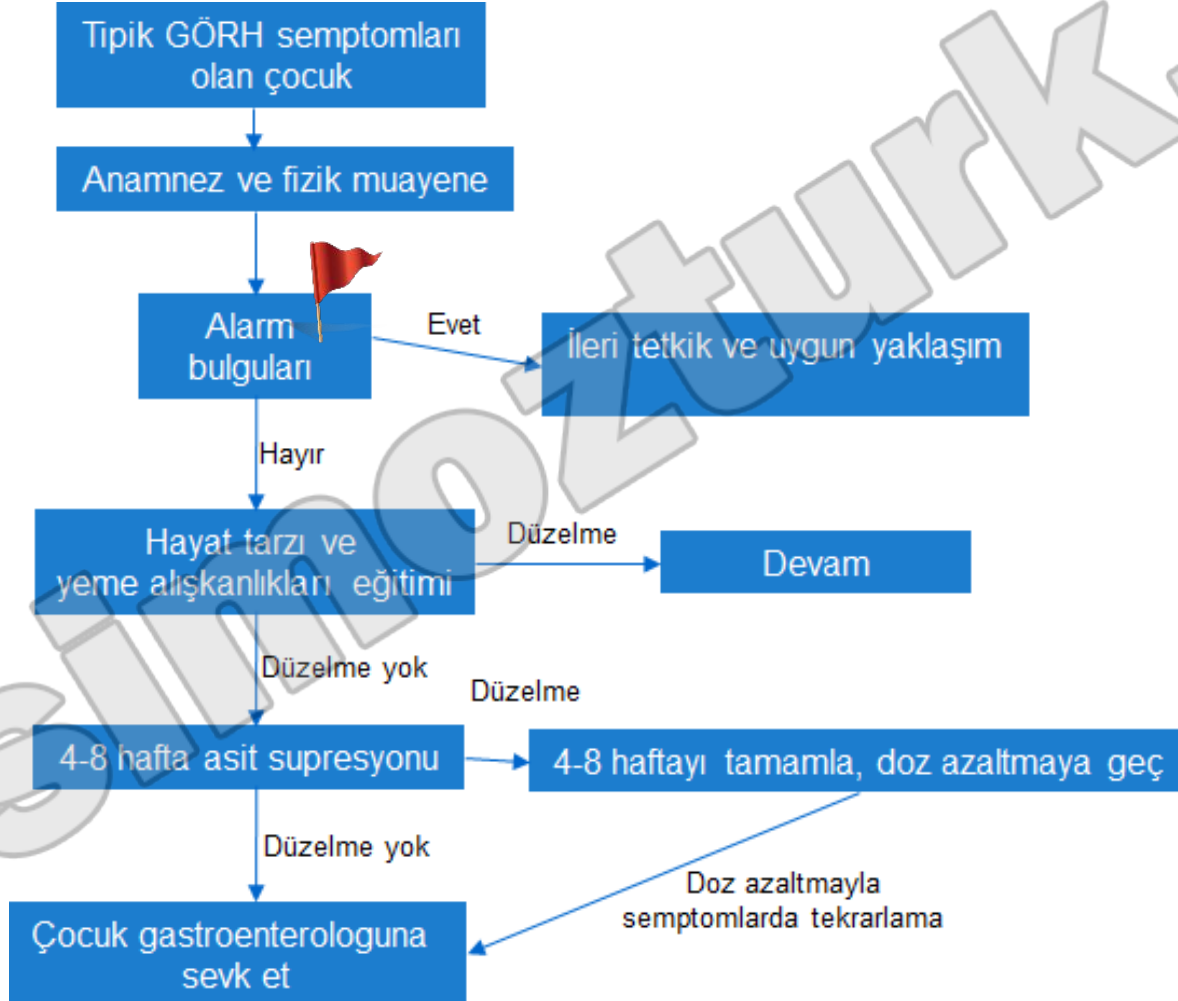
Düzelmezse PedsGI Konsültasyonu

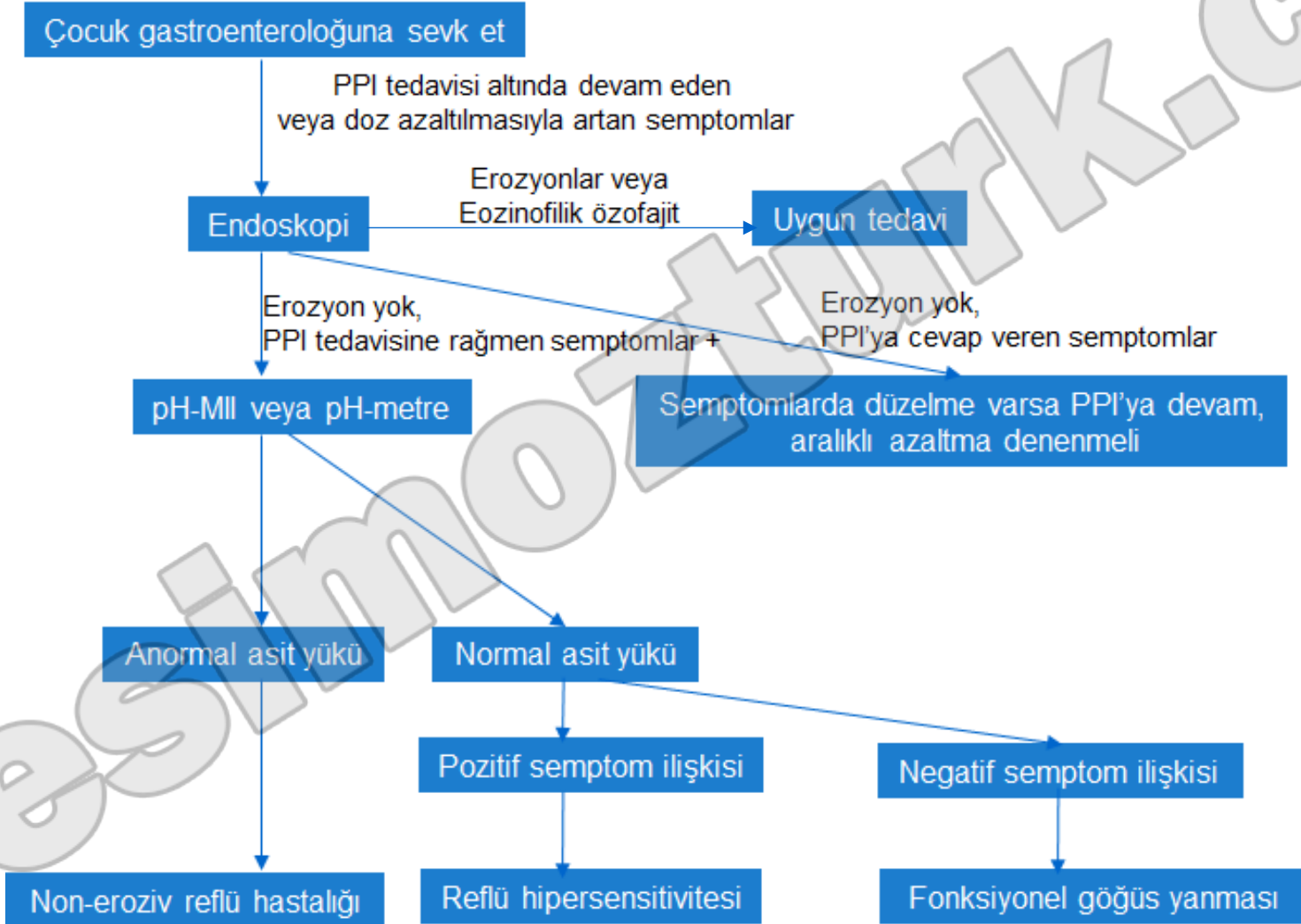
- Az ve sık yeme
  - Gece atıştırmaları önlenmeli
  - Diyetteki yağ oranı düşürülmeli
  - Yağlı, baharatlı, kakao içeren yiyecek ve kafeinli ve gazlı içeceklerden sakınılmalı
  - Obezse kilo vermeli
  - Dar giysisilerden kaçınılmalı
  - Abdominal fleklerden kaçınılmalı
  - Yemek yedikten sonra en az 30' uzanmamalı
  - Uyurken yatak başı yükseltilmeli ve sol yan yatılmalı
- PedsGI**
- Endoskopik değerlendirme-biyopsi**
- Özofajit, darlık, Barrett varsa tdv gözden geçirilir, endoskopi**
- tekrarlanabilir**
- Tedavi alınırken pH monit., impedans yapılıır**
- Fundoplikasyon gerekebilir**

Büyük çocuklarda GÖRH yaklaşımı (1)

Büyük çocuklarda GÖRH yaklaşımı (2)

Medikal tedavi (1)

1. Mide asidini baskılayan ajanlar

H2RA (Ranitidin, simetidin, famotidin, nizatidin)

Taşifilaksi nedeniyle kronik kullanımda etki sorunu,
PPI'ya göre daha az ve kısa etkili

Günde 2-3 kez

PPI

Kronik kullanımda etki azalması yok

Uzun süreli ve besinin uyardığı asit artışını baskılama

Günde bir kez, aç karnına

Çocukluk çağında kullanımı onaylı PPI:

lansoprazole, omeprazole, esomeprazole

2. Mukozal yüzey bariyer ajanları

Na aljinat ve sükralfat-GÖRH'de tek başına kullanılmamalı

3. Gastrik antisekretuar ajanlar

Medikal Tedavi (2)

4. Antiasitler

Magnezyum hidroksit, Alüminyum hidroksit

5. Prokinetik ajanlar

Sisaprid

Metoclopramide

Betanekeol

Eritromisin

Domperidon

Trimebutin

Baclofen

TABLE 4. Dosages of most frequently used drugs for the treatment of gastroesophageal reflux disease

Drugs	Recommended pediatric dosages	Maximum dosages (based upon adult dosage)
Histamine-2 Receptor Antagonists (H2RAs)		
Ranitidine	5–10 mg/kg/day	300 mg
Cimetidine	30–40 mg/kg/day	800 mg
Nizatidine	10–20 mg/kg/day	300 mg
Famotidine	1 mg/kg/day	40 mg
Proton Pump Inhibitors (PPIs)		
Omeprazole	1–4 mg/kg/day	40 mg
Lansoprazole	2 mg/kg/day for infants	30 mg
Esomeprazole	10 mg/day (weight <20kg) or 20 mg/day (weight >20kg)	40 mg
Pantoprazole	1–2 mg/kg/day	40 mg
Prokinetics		
Metoclopramide	0.4–0.9 mg/kg/day	60 mg
Domperidone	0.8–0.9 mg/kg/day	30 mg
Baclofen	0.5 mg/kg/day	80 mg
Antacids		
Mg alginate plus simethicone	2.5 ml 3×/day (weight < 5kg) or 5 ml 3×/day (weight > 5 kg)	NA
Sodium alginate	225 mg sodium alginate and magnesium alginate 87.5 mg) in a total 0.65 g One sachet/day (weight <4.54 kg) or Two sachet/day (weight >4.54 kg)	NA

NA = no data available.

İLAÇ

YAN ETKİLER

H2RA

Simetidin

döküntü, baş dönmesi, bradikardi, bulantı, kusma, hipotansiyon, jinekomasti, bazı ilaçların kc. metabolizmasında azalma, nötropeni, trombositopeni, agranülositoz, renal yetm. de doz ayarlaması gerekir

Nizatidin

başağrısı, baş dönmesi, konstip., ishal, bulantı, anemi, ürtiker, renal yetm. de doz ayarlaması gerekir

Ranitidin

başağrısı, baş dönmesi, yorgunluk, huzursuzluk, döküntü, konstip., ishal, trombositopeni, transaminaz artışı, renal yetm. de doz ayarlaması gerekir

Famotidin

başağrısı, baş dönmesi, konstip., ishal, bulantı, renal yetm. de doz ayarlaması gerekir

PPI

Omeprazol

başağrısı, ishal, karın ağrısı, bulantı, döküntü, konstip., vitamin B12 eksikliği, fundik polipler

Lansoprazol

başağrısı, ishal, karın ağrısı, bulantı, transaminaz artışı, proteinüri, anjina, hipotansiyon, fundik polipler

İLAÇ

YAN ETKİLER

Bariyer ajanları

Sukralfat

Vertigo, konstip., ağız kuruluğu, alüminyum toksisitesi, beraber alınan ilaçların absobs.da azalma

Sodyum aljinat

Antiasitlerle aynı, Na⁺⁺ yükü

Prokinetik ajanlar

Metoclopramide

Betanekol

Uyku hali, distoni, jinekomasti, galaktore
Hipotansiyon, bronkospazm, salivasyon,
kramplar, bulanık görme, bradikardi

Domperidon

Hiperprolaktinemi, ağız kuruluğu,
döküntü, baş ağrısı ishal, sinirlilik hali

Trimebutin

Eritromisin

Baş dönmesi, uyuklama, döküntü
İshal, kusma, kramplar, antib. etkisi, pilor stenozu

Cerrahi Tedavi

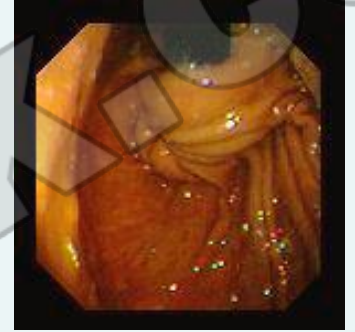
Fundoplikasyon (açık, laparoskopik, intraluminal)

- **Endikasyonları**

refrakter özofajit

özofagusta striktür

kronik akciğer hastalığı için ciddi morbidite riski varlığı

- **Riskleri**

sarma işlemi gereğinden fazla sıkı olursa - disfaji, gaz şişkinliği
gereğinden gevşek olursa - GÖRH devamı

Fundoplikasyon ameliyatları,

 Çocuklarda yetersiz, güçlü PPI ile kombine edilmesi gerekliliği

 Vakaların büyük çoğunda uzun süreli medikal tedavi eğilimi

yesimoztak.com

Çocuklarda *Helicobacter pylori* enfeksiyonu

H. pylori-çocuk

- H. pylori, dünya nüfusunun yaklaşık yarısında bulunan gastrik bakteriyel patojen
- Prevalansı dünya genelinde homojen dağılmamakta, çocukluk çağında ülkeden ülkeye, bireyin yaşına, etnik kökenine ve sosyoekonomik durumuna göre büyük değişkenlik göstermekte
- Sıklığı gelişmekte olan ülkelerde %80-%100 (10 yaş), ancak tüm yaş gruplarında azalma eğiliminde
- Erişkinlerin tersine çocukluk yaş grubunda erkek predominansı yok

H. pylori-çocuk

- Bulaş yolu ?
  - Oral-oral yol
- İntrafamilyal
- Enfeksiyon için risk faktörleri:
  - Düşük sosyoekonomik düzey
  - Kalabalık ortam, hijyenik olmayan koşullar
  - Çocuklukta yatağın paylaşılması
  - Annenin düşük eğitim düzeyi

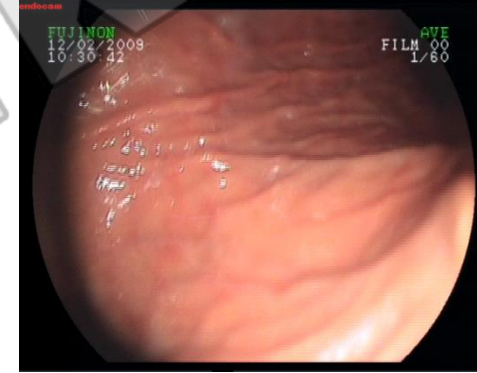
H. pylori-çocuk

- H. pylori kazanımı için en riskli yaş: **3 yaş öncesi**
- Yeni enfeksiyon riski 5 yaştan sonra azalmakta
- Özellikle adölesanlar, erişkinlerden daha fazla reenfeksiyon riski taşıyor
- Küçük çocuklarla yakın temas özellikle 5 yaşın altında kardeşlerle yakın temas reenfeksiyon için risk

H. pylori-çocuk

- Enfekte çocukların;
çok büyük bir bölümü **asemptomatik**
%15'inde peptik ülser hastalığı
%1'inde erişkin çağda mide kanseri
- H. pylori, çocuklarda kronik gastritis ve duodenal ülserde saptanan en sık etken
- Çocuklarda H. pylori'ye özgü semptom yoktur ancak;
  - » Demir eksikliği anemisi
  - » Kronik idiopatik trombositopeni
  - » Büyüme geriliği ?
  - » Tekrarlayan karın ağrısı ?

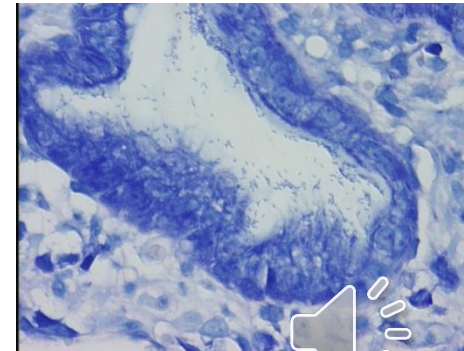
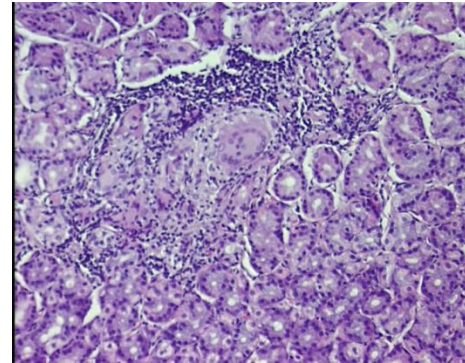
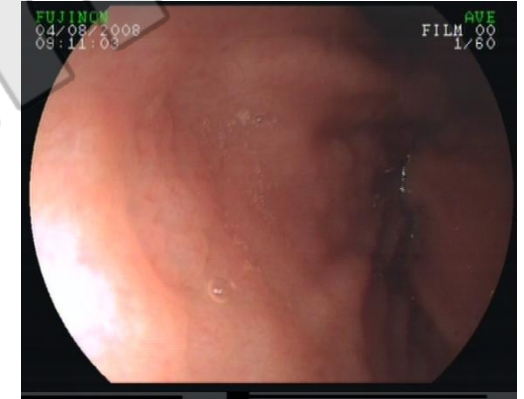

H. Pylori enfeksiyonununun erişkin ve çocuklardaki farkları-benzerlikleri

- Semptomlar
- Mide mukozasının endoskopik görünümü
  - H. pylori enfeksiyonunu en çok düşündüren endoskopik görüntü mikronodüler gastritis
- Lezyonların histolojik görüntüsü

Erişkinlerde olduğu gibi çocuklarda da H. pylori enfeksiyonu daima histolojik gastritle birlikte

H. pylori-çocuk-kanser

- Gelişmekte olan ülkelerde, mide kanseri insidansı yüksek ailelerin çocuklarında H. pylori'nin neden olduğu gastrik atrofi ve intestinal metaplazi varlığı gösterildi
- H. pylori ile erken enfeksiyon gastrik adenokarsinom gelişimi için bağımsız risk faktörü

Fonksiyonel Konstipasyon

Çocuk ve bebeklerde normal dışkılama sıklığı

Yaş	Ortalama/hafta	Ortalama/gün
0-3 ay: anne sütü alan	5-40	2.9
0-3 ay: formula alan	5-28	2.0
6-12 ay	5-28	1.8
1-3 yaş	4-21	1.4
>3 yaş	3-14	1.0

“Infant Dyschezia”

Tanı kriterleri:

- Dokuz aylıktan küçük sağlıklı bebeklerde
- Yumuşak dışkılamadan önce, en az 10 dakika zorlanma, ağlama
- Anamnez
- Fizik inceleme (rektal muayene dahil)
- Büyüme eğrisi normal olmalı !
- Tedavi:
  - ✓ Aile eğitimi
  - ✓ Rektal uyarıdan kaçınılmalı

Fonksiyonel konstipasyon

- Sıklığı %3-27

yesimozturk.com

Küçük çocuklarda fonksiyonel konstipasyon

Tanı kriterleri

4 yaş üstü çocukta aşağıdakilerden en az 2'sinin bir ay süreyle varlığı:

1. Haftada 2 veya daha az dışkılama
2. Aşırı dışkı birikimi öyküsü
3. Ağrılı ya da zor dışkılama öyküsü
4. Büyük çaplı dışkılama öyküsü
5. Rektumda büyük fekal kitle varlığı

Tuvalet eğitimi sırasında aşağıdakiler de ek kriter olarak kullanılabilir:

6. Tuvalet eğitimi kazandıktan sonra hafta en az bir kez dışkı kaçırma
7. Tuvaleti tıkayabilecek büyük çaplı dışkılama öyküsü

Tedavi

- Ailenin eğitimi
- Dışkının yumuşatılması (laksatifler: PEG, laktuloz, magnezi kalsi)
- Tuvalet eğitimi dikkat!
- Lifli beslenme..
- Lavman..

Çocuk ve adölesanlarda fonksiyonel konstipasyon

Tanı kriterleri

En az 1 ay süreyle aşağıdakilerden 2 veya daha fazlasının en az haftada bir görülmesi:

- 1.4 yaş ve üzeri çocukta haftada 2 veya daha az tuvalete dışkılama
- 2.En az haftada 1 kez dışkı kaçırma
- 3.Dışkı tutma postürü olması veya bilinçli dışkı tutulması
- 4.Ağrılı ya da zorlu dışkılama öyküsü
- 5.Rektumda büyük dışkı kitlesi varlığı
- 6.Tuvaleti tıkayan büyük çaplı dışkılama öyküsü

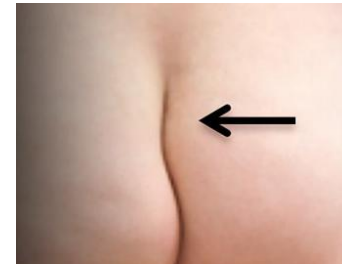
Tedavi

- Aile eğitimi
- Davranışsal yaklaşımlar
- Dışkının yumuşatılması (laksatifler: PEG, laktuloz, magnezi kalsi)
- Sağlıklı beslenme, yeterli lif ve su tüketimi
- Lavman..

Konstipasyonda dikkat edilmesi gereken durumlar

- Yenidoğan döneminde ilk mekonyum çıkışının >48 saat oluşu
- Hayatın ilk ayında başlayan konstipasyon
- Ailede Hirschsprung hastalığı öyküsü
- Şerit şeklinde dışkılama
- Anal fissür olmaksızın kanlı dışkılama
- Büyüme geriliği
- Safralı kusma
- Ciddi abdominal distansiyon
- Anormal tiroid bezi
- Anüsün anormal pozisyonu
- Anal ya da kremaster refleksinin yokluğu
- Alt ekstremitelerde güç/tonus/refleks kaybı
- Sakral dimple
- Sakral bölgede kıllanma
- Gluteal yarık deviasyonu
- Anal skarlar

Konstipasyonlu Çocukta Anamnez (1)

Yaş

Cinsiyet

Konstipasyon hikayesi

Dışkılama sıklığı, kıvam

Ağrılı ya da kanlı dışkılama

Başlangıç yaşı

Tuvalet terbiyesi

Fekal soiling

Tutma davranışı

İştah değişiklikleri, bulantı ve kusma

Kilo kaybı

Perianal fissur, dermatit, apse, fistül

Önceki Tedavi

Diyeti (24 saatlik hikaye)

Kullanılan ilaçlar

Oral, lavman, suppozituar, herbal

Davranış tedavisi

Daha önceki laboratuvar testleri

Kullandığı ilaçlar

Özgeçmişi

Mekonyum çıkış zamanı

Doğum öyküsü

Akut yaralanma veya hastalık

Hastaneye yatış

Aşılar

Alerjiler

Cerrahiler

Büyüme ve gelişme geriliği

Soğuk hassasiyeti

Kaba, kalın saç

Kuru cilt

Tekrarlayan idrar yolu enfek.

Gündüz idrar kaçırma

Konstipasyonlu Çocukta Anamnez (2)

Özgeçmişi

Gelişme geriliği

Okul başarısı

Hastada ya da ailede psikososyal bozukluk

Yaşlılarıyla ilişkisi

Mizacı

Okuldaki tuvalet davranışı

Aile hikayesi

Önemli hastalıklar

Gastrointestinal (konstipasyon, Hirschsprung hast.)

Diğer

Tiroid, paratiroid, kistik fibrozis, çölyak hastalığı

Konstipasyonlu Çocukta Fizik Muayene

Genel durumu

Vital bulguları

Büyüme parametreleri

Baş-Boyun

Kardiovasküler sistem

Akciğerler ve toraks

Karın

Distansiyon

Palpabl karaciğer ve dalak

Fekal kitle

Anal inspeksiyon

Pozisyon

Anus çevresinde ya da çamaşırdaki

dışkı

Perianal eritem

Skin tag

Anal fissur

Rektal muayene

Anal refleks ve tonus

Fekal kitle

Dışkı varlığı

Dışkının kıvamı

Kitleler

Tuşe sırasında fişkirir tarzda dışkı çıkışı

Dışkıda kan

Sırt ve vertabral kolon muayenesi

Dimple

Tüy yumağı

Nörolojik muayene

Kas tonusu ve kuvveti

Kramaster refleksi

Derin tendon refleksleri

Konstipasyonda Ayırıcı Tanı (1)

Organik olmayan

Gelişimsel

- Kognitif handikap
- Dikkat eksikliği bozuklukları

Durumsal

- Tuvalet eğitiminde zorlama
- Tuvalet korkusu
- Okul tuvaletinden kaçınma
- Aşırı aile müdahalesi
- Cinsel istismar
- Diğer

Depresyon

Konstitüsyonel

- Kolonik inersiya
- Genetik yatkınlık

Dışkı hacminde azalma ve kuruluk

Diyet içeriğinde lif azlığı

Dehidratasyon

Az beslenme, malnutrisyon

Organik

Anatomik malformasyonlar

İmperfore anus, anal stenoz

Anusun anterior yerleşimi

Pelvik kitle (sakral teratoma)

Metabolik ve gastrointestinal

Hipotiroidizm

Hiperkalsemi, Hipokalemi

Kistik fibrozis, DM

MEN tip 2B, Çölyak hast.

Konstipasyonda Ayırıcı Tanı (2)

Organik

Nöropatiler

Spinal kord anomalileri, travmaları

Nörofibromatozis

Statik ensefalopati

Tethered kord

İntestinal sinir veya kas bozuklukları

Hirschsprung hastalığı

İntestinal nöronal displazi

Visseral miyopatiler, nöropatiler

Anormal abdominal kas yapısı

Prune belly, Gastroşizis, Down send.,
kollojen doku hast., Skleroderma, SLE, Ehler-
Danlos sendromu

İlaçlar

Opiatlar

Fenobarbital

Sukralfat

Antiasitler

Antihipertansifler

Antikolinergikler

Antidepressanlar

Sempatomimetrikler

Diğer

Ağır metal zehirlenmesi

Vitamin D intoksikasyonu

Botilismus

İnek sütü proteini intoleransı

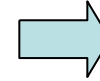

Fonksiyonel Konstipasyon ve Fekal Retansiyon

- Prevalansı %0.3-8
- Konstipasyonlu çocukların %40'ında semptomlar ilk 1 yılda başlar.

- ✓ Tuvalet eğitimi sırasında,
- ✓ Diyetteki değişiklikler,
- ✓ Stress yaratan olaylar,
- ✓ Araya giren hastalıklar,
- ✓ Uygun olmayan tuvalet
- ✓ Dışkılamayı çeşitli nedenlerle erteleme

Ağrılı dışkılama

Dışkısını tutar

Kolonda fekal staz

Dışkının sıvı miktarı azalır,
hacmi ve yoğunluğu artar

Fonksiyonel Konstipasyon
veya
Fekal Retansiyon

Fonksiyonel Konstipasyon ve Fekal Retansiyonlu Çocuđa Yaklaşım

- ✓ Rektum ve/veya kolonda sert dışkı birikimi varlığı araştırılmalı
- ✓ Rektum ve/veya kolonda sert dışkı birikimi varsa tedavisi (oral/rektal/oral-rektal)
- ✓ Oral tedavi
- ✓ Aile eğitimi
- ✓ Yakın izlem
- ✓ Gerektiğinde ek ilaçlar

Eğitim

- ✓ Konstipasyon patogenezinin aileye anlatılması
- ✓ Fekal soiling varsa bunun taşma inkontinensi olduğu, kasıtlı bir davranış olmadığı anlatılmalı
- ✓ Pozitif ve destekleyici tutum sađlanmalı

Tedavi s¼recinde eğitim zaman zaman yinelenmeli ve konstipasyon patogenezi tekrar tekrar anlatılmalı

İdame Tedavisi-Davranış Modifikasyonu

- Düzenli tuvalet alışkanlığı edinilmesi
- Öğünlerden sonra tuvalete gidilmesi-acele edilmeden
- Dışkılama sıklığının belirlenmesi amacıyla günlük ya da takvim tutulması
- Çocuk psikiyatrisi ile iş birliği
- Özellikle fekal soiling'de aile ile yakın iş birliği, iyi organizasyon gerekli, çok zaman gerektiren görüşmeler
- Yakın izlem

Laksatifler	Doz	Yan etkiler	
Osmotik			
Laktüloz	1-3mL/kg/g	Gaz,kramp,hipernatremi,megakolon	Sentetik disakkarit. Uzun süre iyi tolere edilir.
Sorbitol	1-3mL/kg/g	Laktülozla aynı	Laktülozdan daha ucuz
Arpa malt ekst.	2-10mL/240mL süt		Kokusu kötü
Mg Hidroksit	1-3mL/kg/g	Bebeklerde Mg zehirlenmesi. Fazla dozda Hipermagnezemi, hipofosfatemi, hipokalsemi	Osmotik laksatif. Kolesistokinini artırarak GİS sekresyonlarını ve motiliteyi artırır. Renal yetm'de dikkat.
Mg Sitrat	<6y 1-3mL/kg/g 6-12y 100-150mL/g >12y 150-300mL/g	Mg Hidroksitle aynı	
PEG 3350	Disimpaction:1-1.5g/kg/g 3 gün İdame:1g/kg/g		Tadı iyi. Bebeklerde güvenli
Osmotik lavman P lavman	<2y verilmemeli >2y 6mL/kg	Rektal mekanik travma, abd.distans., kusma,hiperfosfatemi,hipokalsemi-tetani	Renal yetm,Hirschsprung hast'da yan etkilere dikkat.
Lavaj PEG solus.	Disimpaction:25mL/kg/sa İdame: 5-10mL/kg/g	Uygulaması zor. Bulantı, şişkinlik, kramplar,kusma,anal irritasyon. Aspirasyon,pnömoni, pulmoner ödem. Mallory-Weiss.Uzun kullanımda güven?	Total kolonik irrigasyon.Yatış, NG tüp gerektirebilir.
Lubrikan Mineral yağ	<1y verilmez Disimpaction:15-30mL/y İdame:1-3mL/kg/g	Aspire edilirse lipoid pnömoni. İntestinal mukozada yabancı cisim reaks.,yağda eriyen maddelerle yarış.	Dışkıyı yumuşatır, su abs.azaltır. Tadı daha iyidir.
Stimulanlar		Karın ağrısı, katartik kolon	İntestinal motiliteyi artırır

İdame Tedavisi

- İdame tedavisi aylarca sürebilir.
- Doktor ve aile, rekürrenslerin sık olduğunu ve konstipasyonun adölesan çağda da devam edebileceğini bilmelidirler ve bu konuda dikkatli olmalıdırlar.

KAYNAKLAR

- ***Nelson Pediatri***
- ***Olcay Neyzi***

Soru ve katkılarınız için yesim.ozturk@deu.edu.tr e-posta adresinden ulaşabilirsiniz

